

Jadranka Protić
Marko Prahović
Marko Strusa

SPORTSKA PRVENSTVA VELEUČILIŠTA I VISOKIH ŠKOLA REPUBLIKE HRVATSKE

1. UVOD

Veleučilišta i visoke škole ustanove su koje organiziraju i izvode samo stručne studije, s tim da veleučilište izvodi barem tri različita studija iz najmanje tri različita polja. Stručni studiji obuhvaćaju dvije razine, stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij i oni pružaju studentima primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje stručnih zanimanja te ih osposobljavaju za neposredno uključivanje u radni proces (<http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2254>). Prema aktualnim podacima Agencije za znanost i visoko obrazovanje u Hrvatskoj je registrirano 15 veleučilišta i 27 visokih škola (<http://www.azvo.hr/index.php/hr/vvivs/clanice-vijeca>). Rad 42 ustanove s oko 40 000 studenata objedinjuje Vijeće veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske čiji je cilj *promicanje zajedničkih interesa visokih škola, kao i uklapanje stručnih studija u Hrvatskoj u trendove i standarde razvoja sličnih studija u Europi, uz osiguravanje mogućnosti uzajamne mobilnosti studenata i međusobnog priznavanja stručnog statusa* (<http://www.azvo.hr/index.php/hr/vvivs>). Članovi su Vijeća dekani veleučilišta i visokih škola u Republici Hrvatskoj koje u cilju bolje učinkovitosti ima konstituirane sekcije za privatne i državne škole i veleučilišta te stručna povjerenstva i ostala radna tijela. Za pitanja od zajedničkog interesa za sve studente veleučilišta i visokih škola i zaštitu njihovih interesa zadužena su dva tijela: Vijeće studenata veleučilišta i visokih škola, koordinativno tijelo studentskih predstavnika i Odbor za sport, koji je stručno koordinativno tijelo s osnovnim zadatkom razvoja studentskog sporta i nastave tjelesne i zdravstvene kulture veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske.

Od osnutka prvih veleučilišta 1996. godine, studentski sport članica Vijeća bio je prepušten pojedinačnom snalaženju, odnosno vještini i ambiciji osobe zadužene za sport pri pojedinom učilištu. Razlozi tome mogu se pronaći između ostalog i u dugogodišnjem organizacijskom ustroju studentskog sporta Republike Hrvatske, koji zajedno sa Zakonom o sportu nije adekvatno slijedio dinamiku razvoja visokog obrazovanja. Ovakav zakonski i organizacijski pristup studentskom sportu veleučilišta i visokih škola promijenjen je 13. srpnja 2012. godine, kada je Hrvatski sabor donio odluku o izmjenama i dopunama Zakona o sportu, a sukladno tome Hrvatski

sveučilišni športski savez promijenio naziv u Hrvatski akademski sportski savez. Nova zakonska regulativa ima povijesno značenje za veleučilišta i visoke škole, ali i sveukupan studentski sport Republike Hrvatske. Studenti veleučilišta i visokih škola sada su ravnopravni partneri u studentskom sportu s kolegama iz sveučilišnog sustava i izjednačeni u pravu sudjelovanja na svim studentskim nacionalnim i međunarodnim sportskim programima.

2. CILJ RADA

Cilj je rada ukazati na studentski sport veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske, upoznati s razvojem, sudionicima i rezultatima sportskih susreta/prvenstava veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske te potaknuti ustanove Vijeća na aktivnost i suradnju.

3. RASPRAVA

U visokom je obrazovanju Republike Hrvatske sve do 2012. godine dominirao sveučilišni sport koji se razvijao pod patronatom fakulteta, sveučilišta, rektorata, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te krovne studentske sportske organizacije, Hrvatskog sveučilišnog športskog saveza. Istovremeno su veleučilišta i visoke škole bila prepuštena sama sebi, djelovala pojedinačno i snalazila se na razne načine kako bi svoje studente uključila u natjecateljski program studentskog sporta. Iz pozicije sportski najuspješnijeg veleučilišta u desetogodišnjem periodu (2001.g.-2010.g) i stečenog iskustva, Veleučilište u Karlovcu je u suradnji s Vijećem veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske 2008. godine krenulo s ambicioznom planom sportskog povezivanja, informiranja i motiviranja učilišta Vijeća. Prvi i osnovni zadatak bila je dijagnostika studentskog sporta članica Vijeća, a zatim ciljane aktivnosti usmjeriti na sva učilišta Vijeća što je godinu dana kasnije rezultiralo uspješnom realizacijom sportskog projekta pod nazivom „Sportsko natjecanje veleučilišta i visokih učilišta Republike Hrvatske“. Nakon prvog zajedničkog natjecanja interes je učilišta prema studentskom sportu znatno porastao, kao i broj sudionika. Ovakva koncepcija sportskog okupljanja imala je utjecaj na bolju komunikaciju i sportsku povezanost između učilišta, nastavnika, voditelja sporta i studenata, na kvalitetniju informiranost o sveukupnim sportskim aktivnostima te na veći interes za druge oblike djelovanja u sportu, poput volonterskog sudjelovanja u organizacijama natjecanja.

Za početak su u program natjecanja uvrštena dva najzastupljenija i najpopularnija sporta na većini učilišta, odbojka za studentice i mali nogomet za studente. Dvije godine kasnije program je proširen stolnim tenisom i šahom, uz želju za uvođenjem i drugih sportova, što u budućnosti ovisi o interesu i materijalnim mogućnostima organizatora i sudionika. Zainteresiranost studenata za sportskim nadmetanjem unutar „svoga“ sustava obrazovanja prerasta 2011. godine u prvenstvo s oko 300 sudionika

kojeg je Hrvatski sveučilišni sportski savez (HSŠS), nacionalna krovna studentska sportska organizacija poduprla i uvrstila u svoju programsku shemu. Iste je godine HSŠS donio odluku za registrirane sportske udruge veleučilišta i visokih škola o uvođenju kategorije privremenog člana, što je pobjednicima s Prvenstva veleučilišta i visokih škola omogućilo uključenje u poluzavršnice sveučilišnih sportskih natjecanja. Promjenom naziva Hrvatski sveučilišni sportski savez u Hrvatski akademski sportski savez i kategorijom privremenog člana studenti veleučilišta i visokih škola dobivaju svoje mjesto u studentskom sportu sveukupnog visokog obrazovanja.

Kronologija Prvenstva veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske

BR.	GODINA	MJESTO	DOMAĆIN	BROJ NATJECATELJA	BROJ USTANOVA
1	2009. g.	Knin	Veleučilište Marko Marulić	110	5
2	2010. g.	Čakovec	Međimursko Veleučilište u Čakovcu	200	8
3	2011. g.	Slavonski Brod	Veleučilište u Slavanskom Brodu	300	13
4	2012. g.	Pula	Politehnika Pula	250	12
5	2013. g.	Pula	Politehnika Pula	250	12

I/2009. g.

- Organizator: Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu
- Mjesto: Knin
- Sportovi: Mali nogomet za studente i odbojka za studentice
- Broj natjecatelja: 100
- Broj ustanova 5: Veleučilište „M. Marulić“ iz Knina, Veleučilište u Karlovcu, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Tehničko veleučilište iz Zagreba.

II/2010. g.

- Organizator: Međimursko veleučilište u Čakovcu
- Mjesto: Sv. Martin na Muri
- Sportovi: Mali nogomet za studente i odbojka za studentice
- Broj sudionika: 200
- Broj ustanova 8: Veleučilište „M. Marulić“ iz Knina, Veleučilište u Karlovcu, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Tehničko veleučilište iz Zagreba, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Veleučilište u Varaždinu, Veleučilište Slavonski Brod.

III/2011. g

- Organizator: Veleučilište u Slavonskom Brodu
- Mjesto: Slavonski Brod
- Sportovi: Mali nogomet za studente, odbojka za studentice, stolni tenis i šah za studente/ice.
- Broj sudionika: 300
- Broj ustanova 13: Međimursko veleučilište u Čakovcu, Tehničko veleučilište u Zagrebu, Veleučilište „Lavoslav Ružička” u Vukovaru, Veleučilište „Marko Marulić” u Kninu, Veleučilište „Nikola Tesla” Gospić, Veleučilište u Karlovcu, Veleučilište u Požegi, Veleučilište u Slavonskom Brodu, Veleučilište Velika Gorica, Vern, Visoka novinarska škola, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Politehnika Pula.

Posebnost trećeg sportskog prvenstva je u tome što je po prvi puta Hrvatski sveučilišni sportski savez podržao natjecanje veleučilišta i visokih škola i uvrstio u svoj redovni program aktivnosti. Pored toga susreti imaju i dodatnu kvalifikacijsku težinu koja pobjedničkim ekipama osigurava pravo natjecanja u poluzavršnicama sveučilišnog sportskog sustava.

IV/2012. g

- Organizator: Politehnika Pula
- Pokrovitelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
- Mjesto: Pula
- Sportovi: Mali nogomet za studente, odbojka za studentice, stolni tenis i šah za studente/ice.
- Broj sudionika: 250
- Broj ustanova 12: Politehnika Pula, Zdravstveno veleučilište Zagreb, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Veleučilište „Nikola Tesla” u Gospiću, Tehničko Veleučilište u Zagrebu, Vern, Veleučilište Vatroslav Ružička u Vukovaru, Veleučilište u Slavonskom Brodu, Veleučilište „Marko Marulić” u Kninu, Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić” u Zaprešiću.

Četvrto Prvenstvo je podržao i službeno otvorio ministar znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, doc. dr. sc. Ž. Jovanović.

V/2013. g

- Organizator: Politehnika Pula
- Mjesto: Pula

- Sportovi: Mali nogomet za studente, odbojka za studentice, stolni tenis i šah za studente/ice.
- Broj sudionika: Oko 250
- Broj ustanova 12: Politehnika Pula, Zdravstveno veleučilište Zagreb, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, Tehničko Veleučilište u Zagrebu, Veleučilište u Šibeniku, Veleučilište u Slavonskom Brodu, Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu, Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ Zaprešić.

Sudionici i uspješnost na Prvenstvima veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske

Broj	VELEUČILIŠTE / VISOKA ŠKOLA	ODLIČJA					UKUPNO ODLIČJA
		2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1	Veleučilište u Karlovcu	2	1	1	2	1	7
2	Tehničko Veleučilište u Zagrebu	2	1	1	2	2	8
3	Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu	1	+	+	+	+	1
4	Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću	-	1	+	+	+	1
5	Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru	-	-	2	3	-	5
6	Vern	-	-	1	2	-	3
7	Politehnika Pula	-	-	+	1	+	1
8	Veleučilište u Slavonskom Brodu	-	+	1	+	+	1
9	Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici u Virovitici	1	1	+	+	+	2
10	Zagrebačka škola ekonomije i managementa	-	-	-	+	-	-
11	Međimursko veleučilište u Čakovcu	+	1	+	1	+	2
12	Veleučilište u Varaždinu	-	1	-	-	1	2
13	Zdravstveno veleučilište Zagreb	-	-	-	4	2	6
14	Veleučilište Velika Gorica	-	-	+	-	-	-
15	Veleučilište u Požezi	-	-	+	-	-	-
16	Visoka novinarska škola	-	-	+	-	-	-
17	Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Adam Krčelić“ Zaprešić	-	-	-	-	+	-
18	Visoko gospodarsko učilište u Križevcima	-	-	-	-	+	-

U petogodišnjem periodu, 2009. g. – 2013. g, na Prvenstvu veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske sudjelovalo je 18 veleučilišta i visokih škola s oko 1000 studenata, a prema postignutim rezultatima najuspješniji su:

1. Tehničko veleučilište u Zagrebu 8 odličja
2. Veleučilište u Karlovcu 7 odličja
3. Zdravstveno veleučilište Zagreb 6 odličja
4. Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru 5 odličja

4. ZAKLJUČAK

Zakonskim i statutarnim korekcijama iz 2012. godine sva veleučilišta i visoke škole s registriranom sportskom udrugom imaju pravo na pridruženo/privremeno članstvo u Hrvatskom akademskom sportskom savezu, što u sklopu predviđenog programa omogućava organizaciju i sudjelovanje u svim sportskim aktivnostima, kako nacionalnih tako i međunarodnih. Ovakva regulativa osigurava svakom učlanjenom učilištu vlastitu autonomiju na svim rangovima natjecanja, što prije nije bilo moguće. Institut privremenog članstva nema vremenski rok trajanja ili posebna ograničenja, već je rješenje za učilišta koja nemaju uvjete za osnivanje sportskog saveza koji je zakonski uvjet za punopravno učlanjenje u nacionalni Savez. Prema evidenciji Hrvatskog akademskog sportskog saveza, zaključno s krajem 2013. godine ovu mogućnost je iskoristilo osam učilišta koja su se uključila u organizaciju i natjecanje iz programa nacionalnog studentskog sportskog saveza te nastavila i dalje sudjelovati na Prvenstvu veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske.

5. LITERATURA

1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2254>. S mreže skinuto 1. 2. 2014.g.
2. Agencija za znanost i visoko obrazovanje/ <http://www.azvo.hr/index.php/hr/vvivs/clanice-vijeca>. S mreže skinuto 1. 2. 2014.g.
3. Agencija za znanost i visoko obrazovanje <http://www.azvo.hr/index.php/hr/vvivs> S mreže skinuto 1.2.2014.g.
3. Protić, Prahović: Podaci iz interne dokumentacije autora, neobjavljeno.
4. Dragaš, Breslauer, Sivrić, Vrbanac: Statistički podaci iz osobne evidencije organizatora susreta.